

1, 2 i 3 de febrer de 2023

Busquets, M.A.; Gracenea, M.; Alavedra, M.; Alcázar, R.; Alcover, M.; Alegret, M.; Altabella, M.T.; Amat, C.; Baldomà, L.; Ballart, C.; Barenys, M.; Barroso, E.; Benedí, C.; Berenguer, D.; Berlanga, M.; Blanché, C.; Bonet, F.; Bonfill, M.; Bonilla, L.; Borràs, E.; Bosch, M.; Botet, A.; Bozal, N.; Bradshaw, B.; Braun, J.; Braza, A.; Caballero, B.; Caelles, C.; Cajal, Y.; Calderó, G.; Calpena, A.; Cambras, T.; Camins, A.; Canudas, A.M.; Cañigual, S.; Carbó, M.; Castell, M.; Cendrós, J.M.; Ciudad, C.J.; Colom, H.; Cortés, A.; Cusidó, R.; da Andrade, F.; de Pourcq, J.; del Valle, J.; Diaba, F.; Dinarès, I.; Domènech, O.; Domínguez, A.; Domínguez, I.; Engel, P.; Escolano, C.; Escubedo, E.; Escribano, E.; Espargaró, A.; Espina, M.; Ettcheto, M.; Farfán, M.I.; Fernández, A.; Fernández, C.; Ferrer, A.; Ferrer, R.; Fisa, R.; Folch, M.; Foradada, M.; Galdeano, C.; Gallego, M.; García, E.; García, X.; Gentilella, A.; Gibernau, A.M.; González, J.; González, O.; Gras, A.; Grau, M.; Griñán-Ferré, C.; Herrero, L.; Iniesta, L.; Jané, M.; Jover, J.; Juan, E.; Juárez, J.; Just, X.; Lamuela, M.R.; Lavilla, R.; López, A.; López, M.C.; López, R.; Mallandrich, M.; Marqués, A.M.; Martí, E.; Martín, R.; Martínez, P.; Massot, M.; Mercadé, M.E.; Meroño, T.; Metón, I.; Mirons, M.; Mitjans, M.; Miñana, D.; Miró, L.; Miñarro, M.; Miserachs, N.; Modamio, P.; Montero, R.; Montero, M.T.; Montes, M.J.; Montoro, B.; Montpart, E.; Morán, M.C.; Muñoz-Torrero, D.; Muñoz, M.; Nardi, A.; Navarro, G.; Noé, V.; Oliva, M.; Olmo, A.; Padró, A.; Padullés, N.; Palazón, J.; Pallàs, M.; Palomer, X.; Parilli, I.; Pelegrí, C.; Pérez, A.; Pérez, F.; Pérez, P.; Picart, P.; Planas, J.M.; Pubill, D.; Pujol, M.; Pujol, M.D.; Pujol, M.J.; Rafecas, M.; Reyes, I.; Riba, M.; Ribas, A.; Riera, C.; Roca, X.; Rodríguez, J.C.; Rodríguez, M.J.; Rodríguez, Rudi, N.; Romanyà, J.; Sabaté, R.; Saltó, E.; Serra, D.; Sierra, J.; Simon, J.; Sospedra, E.; Suñé, M.; Tapias, J.C.; Tebar, F.; Teixidó, E.; Toledo, D.; Torras, L.; Torrens, A.; Tubau, P.; Vallés, J.; Vázquez, S.; Vieta, A.; Vila, R.; Viladomat, F.; Vilaplana, J.; Villa, M.; Vinardell, M.P.; Vitales, D.; Xixons, N.

Facultat de Farmàcia i Ciències de l'Alimentació. Av. Joan XXIII, 27-31. 08028 Barcelona

ANTECEDENTS

Al 2015, les Nacions Unides van definir 17 objectius globals per erradicar la pobresa, protegir el medi ambient i assegurar el benestar de tots els habitants del planeta. Per contribuir a aquests objectius, el segon semestre del curs 2021-22 es va fer obligatòria la inclusió dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) al Treball Final de Grau de l'Ensenyament de Farmàcia (TFG). En aquesta comunicació es mostren els resultats obtinguts de l'anàlisi de 221 treballs que cobreixen 24 àmbits docents de l'ensenyament. El nombre d'estudiants assignats/des a cada àmbit és variable en funció dels crèdits docents de cadascun, oscil·lant entre 1 i 25.

RESULTATS I DISCUSSIÓ

Un 66,4 % dels TFG inclouen dos ODS (el mínim requerit), un 21,3 %, tres i la resta entre quatre i set. L'ODS majoritari és el 3, **Salut i Benestar** que, a excepció de 21, apareix en tots els treballs; el segueix el 9, **Indústria, innovació i infraestructura** amb 74 mencions; el 12, **Producció i consum responsables**, citat 36 vegades; i el 5, **Igualtat de gènere**, inclòs en 29. Per sota, hi ha una varietat de mencions dels ODS (Figura 1 i Taula 1).

La major freqüència d'aparició de l'ODS 3 és esperable en els TFG del grau de Farmàcia, atès el caràcter sanitari de l'ensenyament. Tanmateix, la important presència de l'ODS 9 correspon a la marcada orientació aplicada de l'ensenyament pel que fa a la recerca i producció de principis actius i fàrmacs. Resulta destacable la important presència de l'ODS 5 referent a la igualtat de gènere, fet que reflecteix la preocupació de l'estudiantat en aquest sentit.

L'ODS 12 resulta el més freqüentment proposat en els 21 TFG que no inclouen l'ODS 3. L'ODS 9 és adoptat en 9 d'aquest grup de TFG i, amb menor freqüència apareixen l'ODS 15 **Vida d'ecosistemes terrestres** (5 TFG) i el 13 **Acció per al clima** (4 TFG), en tant que l'ODS 6 **Aigua neta i sanejament** i 7 **Energia assequible i no contaminant** són indicats en 3 TFG cadascú d'ells.

Figura 1. Percentatges dels ODS en els TFG del grau de Farmàcia presentats el segon semestre del curs 2021-22. (n: 211)

Taula 1. Relació àmbit docent/nombre de treballs/ODS dels 211 TFG analitzats.

Ambit	N. TFG	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1 Biofarmàcia i Farmacocinètica	6			6		1	2			3			1					
2 Biologia Cèl·lular*	3			2	1	1				2								
3 Bioquímica i biologia Cel·lular	17	1	1	16	2	5	1			5	2		1		1	2		1
4 Botànica Farmacèutica	9			7			1			1			2	1		7		
5 Farmàcia Clínica, Atenció Farmacèutica i Farmàcia Assistencial	3		1	3						3								
6 Farmacognòsia i Fitoteràpia	3			3						2	1							
7 Farmacologia i Terapèutica	25	3		25	3	6	2		1	9	4		1	1				3
8 Físicoquímica i Tècniques instrumentals	11			9						5	5		3					2
9 Fisiologia i Fisiopatologia	23		2	23	2	9	1	1		8		1	2			1		1
10 Fisiologia Vegetal	14	1	3	13						5	1		4	1		5		2
11 Gestió Farmacèutica	1			1							1						1	
12 Història de la Farmàcia	2			1	1	1							1				1	1
13 Immunologia*	3			2	1	1				1								
14 Legislació i Deontologia	3	1		3						1	1						1	1
15 Microbiologia	7		2	7						4					1	1		1
16 Nutrició i Bromatologia	10	1	6	9	1			1	1	1	1		1		1			1
17 Parasitologia	9	1		9	1		3			1			1	1		1		
18 Química Farmacèutica	8	1		6	1		2			6	2		3					
19 Química Inorgànica	3	1		3					1	1								
20 Química Orgànica	9			8		1	2	1		2			4	1	1	1		
21 Salut Pública	8	3	2	8	1	2	2				4		2					2
22 Sanitat i Gestió Ambiental	7			5			5					2	1	1	2	1		
23 Tecnologia Farmacèutica**	23	1		13	2	1	2	2	1	13			7	4	2			
24 Toxicologia	4	1		4		1	2		1	1			2		2	2	1	
Total	211	15	17	186	16	29	25	5	5	74	22	3	36	10	10	21	4	15
		%																

* Un no els menciona

** dos no els mencionen

CONCLUSIONS

La reflexió, per part dels estudiants, que implica la consideració dels ODS en el seu TFG, suposa una primera aproximació per a la sensibilització de l'alumnat pel que fa a la importància de la valoració dels ODS i la seva aplicació en tots els camps de la seva actuació, tant acadèmics com en el seu futur laboral.

